

[Christmas Møller.]

1918—19. Da forelagde den nuværende højtærede Justitsminister som Statsminister et Forslag om Nedsættelse af en Kommission til Drøftelse af Hærens og Flaadens fremtidige Ordning. I Bemærkningerne til dette Forslag, som findes i Tillæg A Sp. 3119—20 — jeg beder om Formandens Tilladelse til dette og et enkelt andet kort Citat — hedder det:

„Det maa utvivlsomt fra alle Sider erkendes, at den efter Lovgivningen af 1909 bestaaende Ordning af Hær og Flaade ikke er egnet til Bevarelse, og at der derfor nu ved Verdenskrigens Slutning bør foregaa en samlet Drøftelse af den fremtidige Ordning. Denne Drøftelse vil ganske vist først kunne føres til Ende, naar der er Klarhed over, hvorledes Forholdet mellem Staterne former sig, men allerede nu vil det være muligt at træffe en saadan Forberedelse, at man, naar en ny Ordning af de mellemfolkelige Forhold er gennemført, efter den endelige Fredsslutning vil kunne tilendebringe Overvejelserne og naa til Afkæffelsen af det nuværende System. Den Forhandling, der skal finde Sted, maa gaa ud paa at fastslaa, hvilken Ordning der bedst svarer til Danmarks Stilling mellem Staterne og derfor er den mest betryggende, og at skabe et System, der er i Overensstemmelse med det danske Folks Tænkemaade.“

Her ser man da i Bemærkningerne til dette Forslag, at nu paa Overgangen, hvor man kan se Folkenes Forbund træde ud i Livet, er det rimeligt og naturligt at tage Stilling til, hvordan Danmarks fremtidige militære Stilling bliver, hvordan vor Stilling bliver som Medlem af Folkenes Forbund. Nu i Dag, hvor ikke blot Folkenes Forbund er traadt ud i Livet, hvor en mægtig Række af Kendsgerninger tydeligt viser, at der paa hele dette Omraade er mange Spørgsmaal at tage Stilling til, men navnlig hvor Kellogg-Pagten paa en ganske anden Maade end tidligere har placeret den enkelte Nation indenfor Nationernes Række, og hvor ingén vil bestride, og hvor det under første Behandling af denne Sag heller ikke fra nogen Side blev bestridt, at her er et stort og mægtigt Problem, i en ganske tilsvarende Situation — nu i Dag, til Trods for, at der offentligt foreligger Udtalelse om, at der i Løbet af Sommeren intet skal foregaa med Hensyn til Forhandlinger om vort Militærvæsen, afviser man et Udvalg, som i Løbet af relativt kort Tid vilde kunne

skabe Klarhed, eller forsøge paa at skabe Klarhed, hvor megen Uklarhed hersker.

Jeg vil ogsaa minde om, at den nuværende højtærede Udenrigsminister under første Behandling af Forslaget af 1918 som Forsvarsminister i Ministeriet Zahle udtalte følgende — det staar i Folketings-tidende for 1918—19, Sp. 2263:

„Under den gamle Ordning lykkedes det os dog at komme igennem den farefuldste Krig, den største, den mest ødelæggende Krig, Verden har kendt, uden at der i dette Land skete noget, som bragte Ulykker over os, vel saaledes, at Ulemper ramte os, men ikke saaledes, at vi blev hjemsogt af Ulykker, der overhovedet kan sammenlignes med, hvad der skete i den øvrige Verden. Derfor forekommer det mig, at vi ikke frivilligt skal opgive den Stilling, vi har, medmindre den nye Stilling i et Folkenes Forbund bliver af en saadan Karakter, at den yder os ikke ringere, men større Tryghed for vor Fremtid — og det vil sige for Fredens Bevarelse for det danske Rige, for det danske Folk — end den Ordning, hvorunder vi hidtil har levet.“

Her siger da den daværende Forsvarsminister, den nuværende højtærede Udenrigsminister, at vi ikke frivilligt skal opgive en vis Stilling; Tvivl er det overhovedet ikke underkastet. Den højtærede Udenrigsministers egen Bemærkning under første Behandling af denne Sag er, at vi har en anden Stilling i Dag, end vi havde i 1918—19, at vi har faaet en ny Stilling som Medlem af Folkeforbundet og som Underskriver af Kellogg-Pagten. Alligevel gaar Regeringen og med Regeringen Regeringspartierne imod, at en Undersøgelse, som er endnu mere nødvendig i Dag, end den var det i 1918—19, maa finde Sted, og jeg for mit Vedkommende, og jeg tror ikke blot det konservative Folkeparti, men vide Kredse i vort Land, vil være af den Opfattelse, at naar man fra Regeringens og Regeringspartiernes Side indtager dette Standpunkt, er det ganske simpelt af den Grund, at man ikke tør søge til den objektive Redegørelse for, hvorledes Danmarks Stilling i Virkeligheden er i Dag.

Formanden: Jeg gør ærede Medlemmer opmærksom paa, at det er en anden Behandling, her foregaaer i Dag; og jeg vil advare imod at komme ind paa en ny Førstebehandling af Sagen.

Udenrigsministeren (P. Munch): Overfor de Bemærkninger, den ærede